

AFSCHRIFT

De raad van de gemeente Beek
Postbus 46
6190 AA BEEK

Cluster FIN
Ons kenmerk DOC-00372560
Uw kenmerk
Bijlage(n)

Behandeld D.M.P.M. Narinx
Telefoon +31 6 21 13 10 72
Maastricht 6 december 2022
Verzonden - 9 DEC. 2022

Onderwerp
Begroting 2023

Geachte raad,

In ons schrijven van 12 april 2022, DOC-00247756, hebben wij uiteengezet onder welke voorwaarden een gemeente in 2023 in aanmerking kan komen voor repressief begrotingstoezicht.

Aangezien uw gemeente aan alle voorwaarden voldoet, komt zij in 2023 voor deze vorm van toezicht in aanmerking.

Dat betekent dat noch de begroting, noch de wijzigingen daarvan onze goedkeuring behoeven.

Volledigheidshalve wijzen wij u erop, dat de begrotingswijzigingen, op grond van het bepaalde in artikel 192, juncto 191 lid 2 van de Gemeentewet, wel binnen twee weken na vaststelling van de begrotingswijzigingen ter kennisname aan ons moeten worden toegezonden.

Begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026

Naar aanleiding van ons onderzoek van uw begroting 2023 merken we het volgende op. De door u op 10 november 2022 vastgestelde begroting 2023 en meerjarenraming 204-2026 waarin de effecten van de septembercirculaire 2022 zijn verwerkt, laten voor alle jaarschrijven positieve saldi zien.

Wij bepalen de toezichtsvorm voor de begroting 2023 op basis van het structureel en reëel evenwicht. Dit wordt berekend door allereerst uit de formele saldi, de incidentele lasten en baten te halen. Het weglaten van de incidentele lasten verhoogd het saldo en het weglaten van de incidentele baten verlaagd het saldo. Daarnaast moeten de structurele lasten en baten volledig en actueel zijn en zijn gebaseerd op realistische uitgangspunten. Omdat de gemeente structurele taken uitvoert, zijn structurele baten en lasten de regel. Incidentele baten en lasten zijn de uitzondering.

We constateren dat u voor alle jaren meer incidentele lasten dan incidentele baten heeft opgenomen in het overzicht van de begroting 2023 en het overzicht nog niet volledig voldoet aan het gestelde zoals opgenomen in de handreiking 'Verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten', die wij in augustus 2021 op ambtelijk niveau hebben aangereikt. Ook zijn een aantal posten opgenomen die niet thuis horen in het overzicht incidentele baten en lasten. Dit kan consequenties hebben voor het structureel en reëel evenwicht. Voor de begroting 2023 heeft dit nog geen consequenties omdat wij niet zullen corrigeren. In 2024 zullen wij dit wel gaan doen. Wij hebben dit op ambtelijk niveau besproken en gaan voor nu akkoord met het overzicht incidentele baten en lasten aangezien dit verder wordt opgepakt en verbeterd.

Op 30 augustus 2018 is door de commissie BBV de notitie structurele en incidentele baten en lasten (notitie) gepubliceerd. Het doel van de notitie is het verduidelijken wat de begrippen 'structureel' en 'incidenteel' precies inhielden, zodat deze begrippen meer eenduidig toegepast worden. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het feit dat het BBV geen scherpe definities geeft van deze begrippen. Om deze discussies in de toekomst te beperken hebben de twaalf provinciaal toezichthouders deze handreiking gepubliceerd. Daarnaast is het een aanvulling op hetgeen wij in het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 'GTK Gemeenten 2020' opgenomen hebben.

De handreiking Verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten bevat geen nieuwe regelgeving en is met ingang van publicatie van toepassing. Op landelijk niveau is afgesproken dat voor het begrotingsjaar 2023 er geen consequenties verbonden zijn voor de toezichtvorm 2023, als niet of niet geheel aan de handreiking is voldaan. De handreiking zal eind maart 2023 in het landelijk vakberaad Toezicht Gemeentefinanciën geëvalueerd worden.

Een van de verplicht op te nemen overzichten in zowel de begroting als de jaarrekening is het overzicht van incidentele baten en lasten. Dit overzicht stelt u in staat de incidentele (tijdelijke) effecten inzichtelijk te maken en het structurele saldo van uw begroting te bepalen.

De leesbaarheid van dit overzicht wordt vergroot als bij de incidentele baten en lasten de incidentele reservemutaties gegroepeerd zijn opgenomen. Daarnaast is het vanuit het BBV verplicht alle opgenomen posten afzonderlijk te voorzien van een toelichting. Belangrijk daarbij is dat duidelijk wordt waarom de baten of lasten door u als incidenteel zijn bestempeld. Anders gezegd, waarom er géén sprake is van structurele baten of lasten. Structurele baten en lasten zijn immers regel en de incidentele baten en lasten vormen de uitzondering.

Reservemutaties neemt u altijd in het overzicht op, ongeacht de omvang, omdat in principe alle stortingen in en onttrekkingen aan reserves incidenteel van aard zijn. De uitzonderingen, de structurele reservemutaties, maakt u separaat inzichtelijk op het ook verplichte overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Ook deze posten moeten worden voorzien van een toelichting. Alle reservemutaties zijn of opgenomen in dit overzicht of in het overzicht van incidentele baten en lasten. Om het beeld ten aanzien van de reserves compleet te maken neemt u ook het verloop van de reserves op. Dit kan door in een bijlage het overzicht reserves en voorzieningen aan te vullen met de afzonderlijke toevoegingen en onttrekkingen per reserve. Het spreekt voor zich dat de bedragen in de verschillende overzichten op elkaar aansluiten.

Verder constateren we in de begroting dat een reserve wegen is opgenomen ter dekking van de (vervangings)investeringen van het gemeentelijke wegennet en egalisatie onderhoudskosten wegen en trottoirs.

Het structureel egaliseren van onderhoudslasten dient conform artikel 44, lid c van het BBV te verlopen via een daarvoor bestemde voorziening. Daarnaast is binnen het onderhoud van wegen en verharding sprake van 5,3% achterstallig onderhoud waarbij wordt vermeld dat het streven is om maximaal 3% achterstallig onderhoud te hebben. Het hebben van achterstallig onderhoud is onaanvaardbaar en dient zo spoedig mogelijk te worden hersteld. Dit kan namelijk leiden tot kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties. Dit achterstallig onderhoud wordt aangemerkt als een verplichting en ook hier geldt dat conform artikel 44, lid 1 a een voorziening dient te worden gevormd om dit te herstellen.

In paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt uitgebreid aandacht besteed aan de wijze waarop de gemeente de geïnventariseerde en gekwantificeerde risico's kan opvangen. De ratio weerstandvermogen bedraagt 1,01% dat te kwalificeren is als voldoende. Beek heeft geen streefwaarde opgenomen maar is zich er van bewust dat deze ratio in financiële zin net voldoende is om risico's te vangen. Ook zien we in de algemene reserve een dalende trend. We adviseren u om maatregelen te nemen om de algemene reserve op een goed niveau te krijgen en te behouden.

Inzicht in de structurele begrotingspositie

Sinds 1 juli 2013 legt de Gemeentewet de raad op om een begroting vast te stellen die een structureel en reëel evenwicht heeft. De raad kan daarvan afwijken als het aannemelijk is dat dit evenwicht in de periode van de meerjarenraming zal worden bereikt.

Het inzicht in de structurele begrotingspositie van uw gemeente blijft een belangrijk aandachtspunt. Als u de begroting vaststelt waarbij de baten en lasten met elkaar in evenwicht zijn, betekent dit nog niet dat u heeft voldaan aan de Gemeentewet. U heeft de verantwoordelijkheid de begroting vast te stellen die ook structureel in evenwicht is. Dit betekent evenwicht waarbij incidentele effecten niet mee worden gerekend. Nogmaals dringen wij erop aan het structurele begrotingssaldo, zowel voor het betreffende begrotingsjaar als voor de meerjarenraming, inzichtelijk te presenteren. Hiervoor kunt u gebruik maken van het overzicht dat wij in het verleden met u hebben gedeeld. Dit overzicht moet u ook gebruiken bij de jaarrekening om vast te stellen of de structurele lasten gedekt zijn met structurele baten. Het is cruciaal dat de structurele saldi van begroting en meerjarenraming inclusief eliminatie van incidentele baten en lasten worden opgenomen in het raadsvoorstel, aanbiedingsbrief of in de inleiding van de begroting.

Ontwikkelingen in 2023 e.v.

Het Sociaal Domein

Het merendeel van de gemeenten heeft bij de begroting 2023 gebruik gemaakt van de mogelijkheid om stelposten op te nemen in de meerjarenraming 2024 tot en met 2026 voor de middelen jeugdzorg. De bedragen komen voort uit de arbitrage uitspraak van de Commissie van Wijzen. Hiervoor geldt een maximum van 100% van het deel dat gemeenten op basis van de verdeling zouden krijgen.

De stelpost is geen budgettaire garantie. Besluitvorming over een structurele oplossing in termen van benodigd budget en aanpassingen in het stelsel voor uitvoering van de Jeugdwet heeft geen volledige opvolging gekregen in het coalitieakkoord. In de algemene uitkering is alleen voor het jaar 2023 middelen opgenomen voor de jeugdzorg.

Onderdeel van de toezegging van de gelden uit de Commissie van Wijzen is de hervormingsagenda. De agenda, waar ook jeugdhulpaanbieders, professionals en cliëntorganisaties aan meewerken, moet concrete maatregelen opleveren die leiden tot een kwalitatief en financieel houdbaar jeugdstelsel. Op dit moment wordt de hervormingsagenda uitgewerkt.

Voor de begroting 2024 en verder is het op dit moment niet duidelijk hoe er met de stelpost "uitkomst onderzoek Jeugdzorg" moet worden omgegaan. Evenals de VNG zijn wij in afwachting of er tijdig een structurele oplossing wordt geboden. Wanneer deze niet tijdig wordt gegeven dan moeten het Rijk, de VNG en het IPO nadere afspraken maken hoe er in de begroting 2024-2027 moet worden gehandeld om te voorkomen dat de gemeenten opnieuw in de problemen komen. Hierover zullen wij u (ambtelijk) informeren zodra er meer duidelijk is.

Omgevingswet

De Omgevingswet is wederom uitgesteld en gaat nu per 1 juli 2023 in. Wet- en regelgeving voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water worden gebundeld. Aanvragen van vergunningen wordt eenvoudiger.

Gemeenten, maar ook het Rijk en de provincies zijn dan verplicht een omgevingsvisie te maken. De omgevingsvisie moet in een omgevingsplan en programma's worden uitgewerkt. Het gemeentelijk omgevingsplan bevat gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving. In de programma's staan maatregelen om de omgevingswaarde of een andere doelstelling te bereiken.

Dit gaat voor gemeenten veel betekenen, in de voorbereiding op en bij de uitvoering van de wet. Er zijn dan natuurlijk ook financiële gevolgen.

Invoering van de Omgevingswet is een omvangrijk karwei en gemeenten zijn daar al lang mee bezig. Zowel bij de voorbereiding als bij de uitvoering van de Omgevingswet kan de gemeente met onverwachte situaties te maken krijgen. Het kan ook betekenen dat de lasten hoger uitvallen dan tot nu toe geraamd. Voor de komende jaren kan dit een belangrijk risico voor de gemeenten zijn. Wij adviseren u dit proces goed te blijven volgen.

Duurzaamheid

Het thema duurzaamheid is een onderwerp dat steeds meer aandacht en ook geld van de gemeenten gaat vragen. Internationaal en nationaal zijn er allerlei doelen afgesproken die uiteindelijk voor een belangrijk deel op lokaal niveau ingevuld moeten worden. Die invulling is nu nog grotendeels onduidelijk, zowel qua inhoud, als wat betreft rollen, fasering, kosten, bijdragen en dergelijke.

Gemeenten houden zich hier al nadrukkelijk mee bezig. Ook de financiële kant van het verhaal zal ruime aandacht van de gemeenten gaan krijgen.

Herverdeling algemene uitkering

Na een lange voorbereiding waren medio 2020 de onderzoeken naar een nieuwe verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds klaar. Begin 2021 heeft het Ministerie van BZK een adviesaanvraag aan de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) gedaan op basis van cijfers 2017. De ROB, VNG en vele gemeenten hebben op deze adviesaanvraag gereageerd richting BZK.

Op basis van al die reacties heeft BZK een nieuw verdeelvoorstel gepresenteerd dat in augustus 2021 nog is bijgesteld door de actualisatie van de cijfers van 2017 naar 2019 en voor advies aan de ROB en VNG gestuurd. BZK heeft de ROB en VNG verzocht deze nieuwe cijfers in hun advisering te betrekken. Het ROB heeft op 19 oktober 2021 BZK aangegeven dat zonder aanpassingen van het huidige voorstel het gemaakte herverdelingsvoorstel nog steeds niet overtuigt.

De herverdeling van de algemene uitkering gaat met ingang van 1 januari 2023 toch in. Op basis van het advies van de ROB en de VNG hebben de fondsbeheerders besloten een ingroeipad te beperken tot 3 jaar. Eind 2025 wordt de invoering van het nieuwe model geëvalueerd.

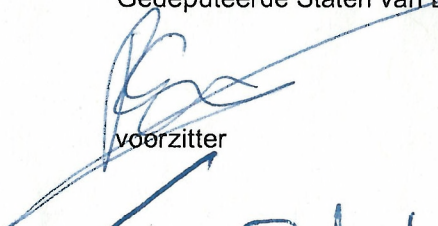
De effecten van het ingroeipad per gemeente worden in het eerste jaar beperkt tot € 7,50 per inwoner en voor 2024 en 2025 tot € 15,00 per inwoner. Dit betekent dat dat het totale effect daarmee uitkomt op € 37,50 per inwoner per gemeente over drie jaar.

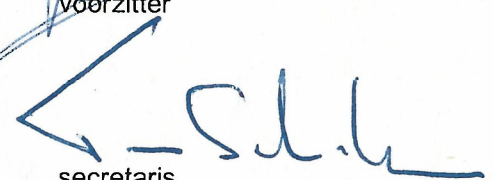
Een afschrift van deze brief hebben wij aan het college van uw gemeente gestuurd.

Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaar moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming; Postbus 5700; 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl en klik vervolgens op de button 'e-loket'.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris